

T.E.B. 25. DÖNEM OLAĞAN BÜYÜK KONGRESİ YAPILDI..

30 KASIM - 3 ARALIK 1989 ANKARA

KONGREDEKİ İLGİNÇ KONUŞMALARDAN ÖRNEKLER SUNUYORUZ

Doç. Dr. Turan BAYKAL — Sayın Bakan, Sayın Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı, sayın Doğru Yol Partisi temsilcisi, sayın dekanlar, sayın öğretim üyeleri, Sağlık Meslek Birliklerinin değerli Başkan ve yöneticileri, Sağlık Bakanlığı'nın sayın temsilcileri, demokratik kitle örgütlerinin değerli yöneticileri, sayın delegeler, basının değerli temsilcileri ve sayın konuklar; 25. Olağan Büyük Kongreye hoşgeldiniz.

Şimdi sayın delegelerin yoklamalarını yapacağım.
(Yoklama yapıldı)

Eksiksiz olarak tüm delegelerimiz salonda bulunmaktadırlar. Şimdi Büyük Atatürk ve kaybettiğimiz meslektaşlarımızın anısına sizleri bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum. (Saygı duruşu yapıldı)

Teşekkür ederim.

Gündemimiz gereği açılış konuşmalarına geçiyoruz.

Türk Eczacıları Birliği Genel Başkanı Mekin Tanker'i konuşmalarını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum efendim. (Alkışlar)

Prof. Dr. Mekin TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı) — Sayın Bakan Aykut, gerek SSK gerekse Bağ-Kur üniteleri nedeniyle eczacılarla ilişkiler bakımından belki sayıda Sağlık Bakanlığı kadar değil, ama anlamda eşdeğer bir bakanlığın başındasınız. Kongremize teşrif etmeniz bütün meslektaşlarımızı mutlu kılmıştır, sizi aramızda görmekten kıvanç duyduk, teşekkür ediyor ve saygılarımı sunuyorum.

Sayın Profesör İnönü, Sayın Hocam; bundan önceki kongrelerimizde de temsilcilerimizin ağızından mesajlarınızı dinlemiştik. Bu defa kongre-

mize Anamuhalefet Partisi Genel Başkanı olarak ilk kez şahsen katıldınız, katılmanızdan şeref aldık. Bütün meslektaşlarım adına teşekkür ediyor ve saygılarımı sunuyorum.

Sayın milletvekillerimiz, iktidar ve muhalefet partilerinin mensupları, eczacı meslektaşlarımız olarak hoşgeldiniz.

Fakülte dekanı ve eczacılık öğretiminin başında bulunan arkadaşlarım; sizlere de gene bütün meslektaşlarım adına hoşgeldiniz diyorum.

Türk Veterinerleri Genel Başkanı, Türk Dişhekimleri Birliği Genel Başkanı, Türk Tabipleri Birliği ve Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu Genel Başkan Yardımcısı olarak teşrif eden, bütün sağlık meslek birlikleri temsilcilerine ve diğer konuklarımıza, mesleklerimizle yakından ilgili bulunan bütün birliklerin mensuplarına hoşgeldiniz diyorum.

Sayın konuklarımız, hepiniz hoşgeldiniz.

Kongremize gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

Büyük Kongre delegeleri, meslektaşlarım; eksiksiz, tam kadro ile buradasınız, hepinize hoşgeldiniz diyor ve sizleri de sevgiyle kucaklıyorum.

Sayın Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

1956'da kurulan Birliğimizin, 24.cü çalışma dönemini tamamlamış bulunuyoruz. Bu dönemin son yılı, Türkiye de bilimsel eczacılığın başlangıcının 150 nci yılıyla birleşmiştir. Bugün tamamladığımız 24 üncü dönem 150. yıl kutlamalarını da içerdiği için ayrıca önemlidir.

Bitirdiğimiz dönem itibarıyla, iftiharla söyleyebiliyorum ki, Birliğimiz ve bağlı Odaları, çağın gerektirdiği, alt yapı tessellerini tamamlamıştır. Birliğimiz ve bütün Odalarımız, kendi mülkleri olan mekanlarda, meslektaşlarımıza tam gün hizmet veren en seri yazım, çoğaltım ve haberleşme olanaklarına kavuşmuş ve son olarak da yapmış bulunduğu bilgisayar anlaşmasıyla, ilaç dökümantasyon merkezi olmaya aday kuruluşlar haline gelmiştir.

24. Dönem, İstanbul'da yapılması kararlaştırılmış 1990 Dünya Eczacılık Kongresinin, ön hazırlıklarının da tamamlandığı dönemdir. 50. Dünya Eczacılık Kongresi FIP ve TEB işbirliği ile önümüzdeki yıl İstanbul'da toplanacaktır. Anlaşmaları yapılmış, amblemi, bilimsel ve sosyal programları hazırlanmıştır. 3000'in üstünde katılım bekliyoruz. Dünyanın 5 kıtanın çeşitli ülkelerinden gelen meslektaşlarımıza, Türk Eczacılığını ve Türkiye'yi

tanıtacağız. Kongre bir hafta sürecektir. 4 Eylül 1990 Pazartesi günü, sabahki açılış seremonisinden sonra 24. Dönem Merkez Heyeti üyeleri 3 saat sürecek olan bir oturumda Türk Eczacılığını eğitimi, araştırmalarını, örgütlenmesini anlatacaklardır. Hafta boyunca yapılacak paralel 6 sempozyumda;

1 — Kalp-damar ilaçları,

2 — Bitkilerden elde edilen yeni bileşikler,

3 — Eczacılıkta kalite emniyeti.

4 — Yeni ilaç sistemleri,

5 — Peptik ülser ve enflamasyon tedavisi,

6 — Eczane eczacılığında bilimsel literatürün etkisi ve önemi konuları işlenecektir. Bu sempozyumlarda onikisi Türk, 24 konuşmacı yer alacaktır.

5 Eylül 1990 Salı günü öğleden sonra üçüncü dünya ülkelerinin sorunları üzerinde bir de forum var.

OTC uygulanması incelenecek olan bu forum, üçüncü dünya ülkeleri yanında muhakkak ki, Türkiye’de de ilgi uyandıracaktır. Kongre çalışmaları seksiyon toplantılarıyla devam edecektir.

Hastane Eczacılığı

Askeri Eczacılık

Tıbbi ve Kokulu Bitkiler

Eczacılıkta Enformasyon

Klinik Biyoloji

İlaç Kontrolü

İdari Eczacılık.

Sanayi Eczacılığı seksiyonları ile Akademik seksiyon ayrılacak ikişer günlük çalışmalarla çeşitli konular işlenecektir.

Bu konular arasında;

2000 yılında Eczacılık Hastane Eczacılığında bilgisayar,

Klinik eczacılık ve öğretimi,

Yüksek teknoloji ilaçları ile doğrudan bitkilerle tedavi gibi eczacıların, hekimlerin ve halkın ilgisini çekecek konular bulunmaktadır. Bu seksiyonlarda da ülkemizden 50 kadar konuşmacı yer alacaktır.

1990 Eczacılık Kongresini, 10-13 Eylül tarihinde Ankara'da yapılacak olan Satellite Symposium izleyecektir.

Kongrede, ülkemizi tanıtacak sosyal ve kültürel etkinlikler de yer alacaktır.

Meslektaşlarımıza yönelik yurtiçi çalışmalarımız, hızla yaygınlaşmaya devam etmektedir. 4 yıl önce kurmuş bulunduğumuz Yardımlaşma Sandığımızın sağladığı kredi miktarı 3 milyara yaklaşmış, 3000'in üstünde meslektaşımız bu krediden yararlanmış bulunmaktadır. Türk Eczacıları Vakfının karşılıksız burs verdiği öğrenci sayısı yılda 70'e varmış ödenen miktar 100.000.000'na yaklaşmıştır.

Eczacıların kurduğu Ecza Kooperatifi bu yıl Kooperatifler Birliği'ni de oluşturarak önemli bir gelişme daha kaydetmişlerdir.

Bütün eczacıların ortak olduğu Eczane Gereçleri Anonim Şirketi EGAŞ milyarı geçen cirosu, bol çeşidi ile alanının önde gelen kuruluşları arasına girmiştir. Eczacılar bilgisayarın dağıtımı da EGAŞ tarafından yapılacaktır. Böylece Türkiye'deki Eczacılar da batılı meslektaşları gibi bilgisayarın kolaylıklarından yararlanabilecekler, halkımıza ilaçla ilgili sağlık hizmetinin daha yaygın bir biçimde ulaştırılabilmesi için, en gelişmiş teknik imkânlarla kavuşmuş olacaklardır.

Sayın Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

Geçtiğimiz dönem, Türkiye'de ilaç politikasının temel konuları açısından da çok hareketli geçmiştir.

İki yıldan beri sürdürülen ikna kampanyaları ve çeşitli düzeylerde oluşturulan birtakım dayatmalarla, Türkiye'de bugüne kadar yerleşmiş bulunan sosyal ilaç değer ve kavramlarının değiştirilmesine çalışılmaktadır.

Uluslararası işveren örgütleri aracılığı ile yeni düzenlemeler öngörül-
mekte ve başlıca üç hedef amaçlanmaktadır.

1) İlaç hammaddesi üretim ve ticaretinin tekelleştirilmesi sonucunu
getirecek olan patent uygulamasına geçiş.

2) Reklâmla ilaç satışı olanağı yaratacak olan OTC uygulamasına geçiş.

3) Daha yüksek fiyatları sağlayacak olan ilaçta serbest fiyat uygulamasına geçiş.

Bu üç konu, üçlü paket, birbirinin önşartı, tamamlayıcısı ve sonucudur, yani birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Diğer bir deyişle, herhangi birinden bir taviz elde edilirse, devamı daha çabuk ve daha kolay getirilecektir.

Bu üçlü paket, uluslararası alanda oluşmuş ve birkaç elde toplanmış ilaç gücünün, ülkemizde şimdiye kadar oluşmuş sağlık kavramlarını bir kenara itme; ülkemizde yaşayanları korumasız bırakıcı, istismara fırsat verebilecek yeni düzenlemeler elde etme gayretleridir. Bu üçlü paket, Türkiye'de, sağlıktan sorumlu mesleklerin ve Bakanlığın ilaç üzerindeki denetim ve insiyatifini kaldıracak. Türkiye'deki insanlara, yararlı yararsız, hatta bazen zararlı ilaçları, yukarıda adı geçen güçlere yarar sağlamak uğruna, alabildiğine ve en yüksek bedellerle kullandırma fırsatı yaratacaktır. Yürürlükte bulunan İhtira Beratı Kanunu'nun 3. maddesine göre Türkiye konu sağlıkla ilgili olduğu ve herkesin kullanımına açık olması gerektiği esassından hareketle, ilaç etken maddelerinin üretmiine patent vermeyen bir ülkedir.

Böyle olduğundan dolayı, bugüne kadar, Türkiye'de müstahzar hazırlamak için gerekli bütün ilaç hammaddeleeri, hangi ülkeden istenirse ondan ve en uygun fiyatla ithal edilebilmiş, patent sahibi firmaların yüksek fiyat dayatmalarına istendiğinde karşı çıkılabilmiş ve ayrıca birçok ilaç etken maddesi de, çok yüksek patent bedelleri ödenmesine ve diğer koşullara uyulmasına gerek kalmaksızın, yurdumuzda üretilebilmiştir. Bu tarzda üretilen ilaç etken maddelerinin bir kısmı da yurtdışına satılabilmektedir. Geçtiğimiz günlerde, çok eski tarihli ve eski ifadeli olan İhtira Beratı Kanununu değiştirmek üzere bir komisyon kurulmuş ve çalışmalarını hemen hemen tamamlamıştır. İlaçla ilgili hükmü taşıyan 3. madde için ise bir alt komisyon kurulmuş bulunmaktadır.

Bu alt komisyonda, Sağlık Bakanlığı, Türk Eczacıları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, İlaç ve Kimya Endüstrisi İşverenler Sendikası, Yerli İlaç Sanayicileri Derneği, Türkiye İlaç Sanayii Derneği, gibi konunun aslı ile doğrudan ilgili kuruluşlar ile, yabancı sermayeyi Teşvik Dairesi, Patent Bürosu yöneticileri gibi konunun aslı ile değil, uygulaması ile yakından veya hatta uzaktan ilgili kuruluşların temsilcileri de bulunmaktadır.

Hemen söylemek gerekir ki, sağlıktan sorumlu Sağlık Bakanlığı, Tıp ve Eczacılık meslek kuruluşları ile, konunun aslı ile doğrudan ilgili diğer kuruluşlar, ilaç hammadde ve müstahzar üreticileri ,tamamen ve istisnasız aynı görüşleri paylaşmışlar ve ilaç etken maddelerinin üretim ve

ticaretine getirilecek patent hükümlerinin ülkemizde yaratacağı zararları, oluşacak ve gelişecek tekeller nedeniyle ortaya çıkacak sakıncaları teker teker dile getirmişlerdir.

Sağlık Bakanlığı, patent yasasına ilacın ithaliyle ve üçlü paketin diğer unsurlarının tamamlanmasıyla tekelleşmenin artacağı, yerli ilaç fabrikalarının aleyhine önemli gelişmelerin oluşacağını fiyatların denetim altına alma olanağının hiç kalmayacağını, ilaçta insiyatifin Bakanlığın elinden tamamen çıkacağını ve ilaçla tedavide dar boğazlara girileceğini görmektedir. Ayrıca, Patent Yasasına ilacın katılmasıyla sağlanabilecek herhangi bir yarar da sözkonusu değildir.

İki toplantı yapmış bulunan alt komisyonda, patent kanununa ilacın da ithalini isteyenler ve sakıncalarını görmezlikten gelenler, patent bürosu sahip ve yöneticileridir. DPT başkanlığında toplanan bu alt komisyonun raportörlüğünün bir patent bürosu sahibi tarafından yürütülmesi ise pek ilginçtir.

Patent Yasasına ilacın katılması bazılarının ileri sürdüğü gibi AT'ye girmenin ön şartı da değildir. Çünkü birçok ülke ilaçta patenti kabul etmedikleri bir dönemde AT'ye girmiştir ve AT de oldukları halde hâlâ patente bağlı olmaksızın ilaç etken maddesi üreten ve bütün dünyaya satan ülkeler mevcuttur. Türkiye'deki birçok firma da ilaç hammadde ihtiyacını hâlâ bu ülkelerden sağlamaktadır.

Şimdi ne olacaktır? Alt komisyon görüşünü belirlemiştir. Bir toplantı daha yapılacağı söylenmiş olmasına rağmen uzunca bir süredir, alt komisyon tekrar toplantıya çağırılmamıştır. Endişemiz, çeşitli kesimlerin toplantıdaki görüşlerinin, eşit değerler taşıyormuşçasına ayrı ayrı raporda yer alması ve böylece alt komisyonda hakim olan görüşünün hafifletilmesidir. Halbuki, bu toplantıların sonucunda açıkça ve kesinlikle belirlenmiştir ki, ilacın Patent Yasasına ithalinin Türkiye'ye hiçbir yararı yoktur, zararları ise açıktır. Böylece bir değişiklik sadece, ülke dışındaki çok uluslu, patent sahibi üreticilere fayda sağlar ve ülkemiz aleyhine gelişir. İlaçla doğrudan ilgili ve sorumlu kuruluşların ortak görüşü, istisnasız budur.

Bu ortak görüşe, kanun koyucunun gereken önemi vermesini ve patent bürolarının kendi hizmet sektörleri açısından uygun gördükleri ve bu nedenle savundukları ilaçta patent uygulaması talebini reddetmesini ısrarla bekliyoruz.

İlacın, reklamla satışı, sağlık amacıyla değil, pazar yaratma ve pazar arttırma gayretleriyle düşünülen bir uygulamadır. Kanunlarımızda ise ilacın reklamını yapmak yasaktır. Mevcut açık hükümler karşısında dolam-

baçlı yolla OTC aldatmacasıyla hekimi, eczacıyı ve Sağlık Bakanlığı'nı devre dışı bırakarak reklamla ilaç satışına varma gayretleri, eczacıların topyekûn karşı durmasıyla, şimdilik önlenebilmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın, Türkiye'de reklamla ilaç satışına müsaade edilmeyeceği yolundaki beyanını, bu konuda dolaylı yoldan yapılan girişimlere de müsaade edilmeyeceği biçimde genişletilmiş şekliyle verilmiş bir güvence olarak değerlendirmek istiyoruz.

İlaç fiyatlarını serbest bırakılmasını isteyenler, yanlış olduğunu bile bile, ilacı serbest piyasa ekonomisi içinde değerlendirmeye çalışmaktadırlar.

Serbest piyasa ekonomisi, ilacın tabiatı icabı, ilaçta fiyat kontrolünü sağlamamaktadır. Çünkü, ilaç piyasasında bir oligopolü, hatta birçok ilaç için monopolü hakimdir. Ayrıca ilacı kullanan, parasını ödeyen, kişi ve kuruluşlar, ilacı tanıma ve seçme imkânından yoksundurlar. Ve yine bir ekonomi kuralıdır ki, üretimi tekel durumunda olan maddelerin fiyatlarını dilediği gibi tayin etme imkânlarına sahip işletmeler, piyasa ekonomisinin değil, himaye sisteminin meşru olmayan meyvalarını yerler.

Son günlerde basına da intikal eden siprofloksasin olayı nedeniyle, serbest piyasa ekonomisi gereği bir rekabet ortamı doğduğu bundan dolayı bir ilacın fiyatının düştüğü, bunu diğerlerinin de takip edeceği beyanlarına rastlanmıştır. Halbuki bu örnekte GÜNDEM'in elimizdeki son sayısında da ayrıntısı ile okuyacağımız gibi, ibretle gözler önüne serilen durum, ilaçta hammadde fiyatlarını kontrolünde Sağlık Bakanlığı'nın devreden çıkarılmasıyla ortaya gelen «haksız yüksek fiyatlar» tablosudur. Hakiki bir denetim yapılsa idi, siprofloksasin preparatları piyasaya ilk çıktıklarında hakiki maliyetleri üzerinden hesaplanan bir satış fiyatını taşıyacaklar ve firmalar 3-4 aylık kısa bir süre içinde, fiyatları yarı yarıya düşürme gibi açıklanması olanaksız bir durumla karşı karşıya kalmıyacaklardı.

Türkiye'yi yönetenler ilaçların ucuzlamasını istiyorsa, halkın çıkarlarından yana gerçekçi politikalar izlemek zorundadırlar. Bunu yapmak için de çeşitli ve somut çözümyolları vardır. İlaç maliyetlerinin sadece ciddi bir denetimden geçmesi bile kısa zamanda ilaç fiyatlarının ucuzlamasına yetecektir. Yıllardır ilaç fiyatlarını devamlı artıran bir ilaç politikasında ısrar etmenin hiçbir anlamı olmadığı açıktır.

Türkiye'de ilaç fiyatlarının kontrol edilmesi 1262 sayılı kanun gereğidir. (7. madde). Kanun değişikliği yapılsa dahi bu değişiklik Anayasanın 56. maddesine aykırı düşecektir. Çünkü Anayasanın bu maddesi, kamuya ait veya özel kuruluşlarca yürütülecek sağlık hizmetlerinin devletçe de-

netleneceği hükmünü getirmektedir. İlaçla tedavi hizmetinde, bu hizmetin sağlıklı yürütülebilmesi için, ilaç kalitesi kadar ilaç fiyatının kontrolü de zorunludur. İlaç fiyatının halkın erişemeyeceği ve Emekli Sandığı, Bağ-Kur, SSK gibi kuruluşların, aldıkları primlerle ödemeye yetişemeyeceği düzeylere yükselmesi, ilaçla tedavinin yürütülemez hale gelmesine neden olur.

Serbest fiyat, ilaçta patent uygulaması ve ilaçta reklamın serbest bırakılması, bir üçlü paket halinde çok uluslu ilaç fabrikalarının, yerli ilaç fabrikaları aleyhine, varolan tekeli pekiştirmeye ve ilaçta talep arttırma çabalarına ilişkin bir programdır. Yine tekrar etmek isterim ki bu programın amacı, Türkiye'de gerekli gereksiz, hatta zararlı zararsız demeden yüksek, daha yüksek bir ilaç talebi yaratmak, ilaç pazarını genişletmek, ilacı üreten için olabildiğince yüksek, en yüksek fiyatları elde etmek ve nihayet hekimi ve eczacıyı safdışı bırakarak (buna kendi kendine tedavi adını veriyorlar) ilacı, istenilen biçimde ve istenilen yerde pazarlanan bir emtia haline getirmektir. Böyle bir programın tekeli elinde bulunduran ilaç üreticileri dışında hiç kimseye yararı olmadığı, aksine halkın, devlet kuruluşlarının, yerli ilaç fabrikalarının, hekimlerin, eczacıların zararına gelişeceği şüphesizdir.

Serbest fiyat uygulaması ve piyasa ekonomisi ilaçta rekabet unsuru oluşturmadığına göre ne yapmak gerekir?

Tekelciliği önlemek ve fiyatların alabildiğine yükselmesini engellemek için fiyat kontrolü şart olacaktır. Fiyat kontrolünün, hükümetin müdahalesi biçiminden çıkarılması isteniyorsa açıklık ilkesi dahilinde, tekdüze hesap sistemi uygulanıp maliyet kontrolü yapılmalı ve hakiki sınaî maliyet esasına göre fiyat tekevvünü sağlanmalıdır.

Bu düzenin kurulabilmesi için yeterli hükümler kanunlarımızda mevcuttur.

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu, Türk Eczacıları Birliğine özel ihtisas komisyonları kurarak ilaç fiyatlarını incelemek, tesbit etmek ve Sağlık Bakanlığının onayına sunmak görevini vermiştir.

Böylece Kamu Kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu, kendi bünyesi içinde, sanayinin ve Bakanlık yetkililerinin de katıldığı bir özel ihtisas komisyonu kuracak ve maliyet kontrolü dahil incelemelerini tamamladıktan sonra oluşan fiyatı, resmi otoritenin onayına sunacaktır. Böylece, fiyat kontrolü, hükümetin müdahalesi biçiminde değil, yasalarımıza uygun tarzda ve hükümetin denetlemesi biçiminde uygulanacaktır. Nitekim bu uygulama, yurdumuzda 1956-68 yılları arasında da yürütülmüştür.

Tekelciliği önlemek için alınacak bir tedbir de, reçetede jenerik ilaç isim yazılmasının genelleştirilmesidir. Silahlı Kuvvetlerde ve bazı kuruluşlarda uygulanan bu sistem genelleştirilirse, hiç değilse eşdeğeri olan müstahzarlarda tekelleştirme önemli ölçüde engellenecektir.

Ucuz ilaç alternatifi yaratmanın bir yolu da Dünya Sağlık Örgütü tarafından önerilen yoldur.

Dünya Sağlık Örgütü, temel ilaç hammaddelerini tesbit etmiştir. Bunların sayısı geri kalmış ülkeler için 300, gelişmekte olan ülkeler için 600, gelişmiş ülkeler için 900 kadardır. Bu maddelerle hangi farmasötik şekillerin, hangi formüllerle hazırlanacağı da bellidir. Türkiye için gerekli ilaç hammaddeleri ve bunlarla hazırlanacak farmasötik şekiller tesbit edilip bir formüler oluşturulur ve gerekli hammaddeler, gümrüksüz olarak ithal edilebilir ve devlet bu maddelerin yurdumuzda her an bulunabilir olmasını sağlarsa, (ki bu hususlar çok kısa bir zamanda tahakkuk edilebilir), Dünya Sağlık Örgütünün 2000 yılında herkese sağlık programı, yurdumuzda da, hiç değilse ilaçla tedavi alanında şimdiden başarıya ulaştırılmış olur.

Bu konuda, meslek kuruluşları Sağlık Bakanlığı'nı yalnız bırakmayacaklardır. Örneğin Türk Eczacıları Birliği Türkiye sathına yayılmış 31 Eczacı Odası, 500 temsilciliğinden oluşan kuvvetli ve iyi organize örgütü, yurt sathına dağılmış 13.000 Eczanesi, Türk Eczacıları Birliği Vakfı, Vakfa bağlı şirketleri, kuvvetli bir dağıtım teşkilâtı olan Eczacı Kooperatifleri ile her türlü, teknik ve idari işbirliğine, hatta sorumluluğu yüklenmeye hazırdır. Bu programı Sağlık Bakanlığı desteklerse, baştan sona yürütme imkânına sahiptir.

Sayın Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

İlaçla tedavi pahalalanmaya devam ediyor. Yeni ruhsat alan ilaçlar bazı ilaç üreticileri tarafından çok yüksek fiyatlarla satışa çıkarılıyor.

Eskiden ruhsat almış ilaçlar da bugüne kadar 1 Ocak 1989 fiyatlarına nazaran % 150-160-175 lere kadar çıkan fiyat artışları aldılar.

İlaç ve Kimya İşverenleri Sendikası, yayın organında, bu artışları küçültmeye ilacın özelliklerini, farklı kullanılış yerleri olduğunu bilmezlikten gelerek bu fiyat artışları yarı yarıya düşük göstermeye çalışıyor.

Örneğin, antibakteriyel bir ilacın % 68 artış gösteren fiyatını, anti-depressan bir ilacın % 15 artış gösteren fiyatı ile toplayıp ikiye bölüyor ve bu iki ilaçta ortalama % 41.5 artış olmuştur sonucuna varmak istiyor.

Halbuki açıkça bellidir ki bir enfeksiyona karşı sözü edilen ilacı kullanmak durumunda kalan hasta için 1989 yılı fiyat artışı % 68.0'dır. Belki de hiç depresyona düşmeyeceği için, hayatında hiç kullanmayacağı bir başka ilacı düşünerek ve ortalama olarak, benim kullandım ilaç % 41.5 arttı diyemez. O hasta için ilaç fiyatının artışı mutlaka % 68.0 dır.

Konunun bir başka yönü de bakteri enfeksiyonuna uğrayıp da belli bir ilaç kullanma durumunda kalan hasta sayısı ile, depresyona uğrayıp başka bir ilacı kullanma durumunda kalan hastaların sayısını karşılaştırma gereğidir. IMS rakamlarından esinlenerek birer katsayı hesaplırsak örnek olarak aldığımız bu ilaçlardan birincisi için bu katsayı 140 iken, ikincisi için 2'dir.

Eğer doğru bir ortalama alınmak isteniyorsa, farklı kullanım yeri ve farklı kullanım sıklığı olan bu ilaçların fiyatları, katsayıları ile çarpılarak hesaba katılmalıdır. O zaman da bu iki ilacın fiyat ortalaması % 41.5 değil, % 67.2 olacaktır.

Dikkatlerden ne kadar kaçırılmaya çalışılırsa çalışılsın, ilaç fiyatları 1988 yılı kadar olmasa da yine yüksek artışlar göstermeye devam etmektedir. Gerek kişilerin, gerekse kurumların ödeme güçlükleri yine gündemdedir.

İlaç bedellerinin, hatta % 20 sini, % 10'unu bile ödeyemeyen işçi, memur ve emekliler, ilacı almaktan vazgeçmektedirler.

Sosyal Devletin, ilaçtaki bütün sorunlardan önce bu acıklı duruma, bir çözüm bulması gerekmektedir. Bu nedenle vakit geçirmeden, ilaç bedellerinin bir kısmının hastadan tahsili uygulamasından vazgeçilmesi zorunlu hale gelmiştir.

2. Bölge Ankara Eczacı Odamız tarafından başlatılan ve bütün yurttan yaygınlaştırılmış bulunan imza kampanyasının, çok büyük bir ilgi ile karşılanması, savımızın doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Bu uygulamadan amaç ilaçta israfın önlenmesi idiye bunun çok daha geçerli yöntemleri mevcuttur.

İlaç fiyatlarının anormal artışı karşısında, gerçekçi çözümlere gidilmedikçe, genel sağlık sigortasının da bir yarar getireceği söylenemez. İstenen düzeyde bir sağlık hizmetinin sağlanabilmesi için gerekli priminin ödenmesi bugünkü düşük ücretler, küçük esnaf ve küçük çiftçi gelirleri karşısında mümkün değildir. Sağlık hizmetleri bu yöntemlerle bugünkü düzeyin üstüne çıkmayacaktır.

Şimdi de bu kürsüden eczacıların öncelikle isteklerini ve beklentilerini de dile getirmek isterim.

Önce, eczacıların, kronik bir sorunundan tekrar söz etmeliyim. Sahte eczaneler, muvazaa yoluyla yasalara aykırı olarak açılan eczaneler, hâlâ kanunlarımıza ve mesleğimize karşı gelmeye devam ediyorlar. Kanunu uygulaması gereken Sağlık Bakanlığı, Sağlık Müdürlükleri yoluyla bu sorunu çözemiyor. Birkaç başarılı örnek Türkiye çapında sonuç vermeye yetmiyor. Sağlık Bakanlığı Türk Eczacıları Birliği ve bağlı Odaları ile birlikte çalışmayı da yetki devri telakki ediyor.

O halde mesele düğümlenmiştir. Bu durumda, tek çözüm düğümü kesmektir. Artık 6197'yi modern anlayışa uygun hale getirmek için daha da beklemeye gerek yoktur. Eczane açılması, devri ve nakli ile bir eczanenin ne tarzda görev yaptığının kontrolü, o mesleğin kendi yasal örgütüne ait olmalıdır.

Türk Eczacıları Birliği yasası da günün koşullarına ve demokratik görüşlere uymayan çeşitli hükümler taşımaktadır.

Eczacıların ve Eczaneler hakkındaki kanun ile Birlik yasasının yeniden ele alınmasını ve gerçekçi demokratik modern birer yasa haline getirilmesini, Eczacılar, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki meslektaşlarımızdan 19 Eczacı Milletvekilinden beklemektedirler.

Kamu eczacılarının, çok düşük tutulan ve bir türlü yükseltilemeyen yan ödemeleri de, bütün meslektaşlarımızı tedirgin etmektedir.

Yıllardan beri devam eden bir haksızlığın düzeltilmesi, benzer hizmetlerde ona karşı bir ile ölçülen eşitsizliklerin giderilmesi bu kadar uzun sürmemeliydi. Yıllarca devam eden uğraşlarımızın artık semeresiz kalmayacağını ümit etmek istiyoruz.

Eczacıları, endişeye sevkeden ve hayrete düşüren bir başka konu da, kamu kuruluşlarının ve özellikle Bağ-Kur'un, ilaç bedellerini zamanında ödememesi ve gecikmelerin bazı bölgelerde 2 ayı bile geçmesidir. Bu haksız ve istismara yönelik uygulamada devam ettiği takdirde, hizmetin aksamadan yürütülmesi son derece güç olacaktır. Yeni Bağ-Kur Genel Müdürünün sorunun çözümü için azami gayreti göstereceğine dair verdiği söze inanıyoruz.

Bu konuşmamda zamanı da biraz zorluyarak bazı sorunlara değinmeye çalıştım.

Kongre boyunca meslekî sorunlarımızı görüşmeye devam edeceğiz. Yeni çözümler arıyacağız. Halkımıza sağlık hizmetlerinin daha yaygın biçimde ulaştırılması için, ortaya çıkması muhtemel tehlikelerden halkımızı korumak için, mesleğimizi yüceltmek için politikalar üreteceğiz. Ve yeni döneme yeni bir hevesle başlayacağız.

SAĞLIK BAKANI HALİL ŞIVGIN — Sayın Bakanım, Ana Muhalefet Partisinin sayın Lideri, sayın Başkan ve sayın Milletvekilleri, Türk Eczacıları Birliği'nin akdedilmekte olan kongresine geciktim, özür dilerim. İzah etmekte fayda görüyorum. Sovyetler Birliği Sağlık Bakan Yardımcısı Sayın Gromikov davetlimiz olarak ülkemizi ziyaret ediyorlar. Şu anda o programı yarım bıraktım, sizlerle beraber olmak için buraya geldim ve konuşmamı tamamlayıp müsaade ederseniz, maalesef diğer konuşmacıları dinleyemeden aranızdan ayrılacağım ve bir bakıma da burada görüşmekte olduğumuz bazı problemleri de müzakere ettiğimiz o toplantımıza devam edeceğiz.

Benden önce konuşan değerli arkadaşlarımdan ne konuştuğunu bilmiyorum, ama genelde meselemizi biliyoruz, neler konuşulabileceğini tahmin ediyoruz.

Biz Anavatan Partisi olarak ve Hükümet olarak Türkiye'nin sağlık meselelerine büyük önem verdik, vermeye de devam edeceğiz. Tabii bu problemleri, Türkiye'nin diğer problemlerini bir anda sihirli değneklerle çözmek mümkün değil. Gerçekçi olmamız lâzım. Neyi nasıl yapabiliriz, nerede hangi şartlarda meselelerimizi çözebiliriz; bunları bilmemiz lâzım. Hayalci olmak yerine gerçekçi olmak, havada konuşma yerine ayaklar yere basarak gerçekler üzerine, temeller üzerine oturarak meselelerin tartışılmasından yanayım.

Türkiye'nin gündeminde en önemli tartışma alanlarından birisi ilaç. İlaç, eczacı, üretici ve dağıtıcı. Sizler şu anda ana nokta olarak, Türkiye'nin şu anda bulunduğu yapı itibarıyla üretim kademesini değil dağıtım kademesini temsil ediyorsunuz. Gerçi daha önceleri eczanelerimizde belli ölçüler içerisinde sizler ilaç üretiyordunuz, ama şu andaki tüketimdeki üretim payınız çok cüz'î. Bunu gerçekçi bir tespitle görmemiz lâzım.

O halde, eczacılar ve ilaç bir bütünlük içerisinde alındığında, Bakanlık olarak, Hükümet olarak ne yapmamız lâzım; önce taraflarını iyi tespit etmemiz lâzım. Nedir bunun tarafları; ilaç üreticileri var, ilaç dağıtıcıları var sizler, ilaç tüketicileri halk var. İlaç üreticileri istiyorki fiyatlar yüksek olsun; dağıtanlar istiyor ki kârlar yüksek olsun; halk da istiyor ki fiyat düşük olsun. Nasıl yapacaksınız; nasıl gerçekleştireceksiniz, hangi çözümlerle; o zaman sondan başlayalım.

Pahalı ilacı almak mümkün mü, halkın ekonomik yapısı itibarıyla değerlendirildiğimizde şikâyetler var. Bunu nasıl çözeceğiz; halk da herhangi bir şikâyetin olmaması için sağlık sigortası lâzım, sağlık sigortasına geçmedikçe halkın bu sıkıntısını çözmek mümkün değildir. Alım gücü olanla olmayanı dengelemek lâzım. İlacı alım gücü olmayan nasıl alacak, şikâyetin ana noktası burası. O halde, burada herkesi kapsayacak tarzda sağlık sigortasına acilen ihtiyaç var.

Geçenlerde Plan ve Bütçe Komisyonunda Hükümetimizin genel yapısı içerisinde bakanlığım ile ilgili görüşme oldu. Anamuhalefet Partisinin Sayın Lideri burada, kendi partilerinin sözcüsü olan ve bir devre Sağlık Bakanlığı yapan Sayın Türkân Akyol'a şu soruyu yöneltti; «Sayın Akyol, 12 Mart muhtırasının gerekçelerinden birisi, o günkü iktidara neden sağlık sigortasına geçmedinizdir. Ben bakan olduğumda sağlık sigortasıyla ilgili hazırlıklara başladım, en önemli mesele olarak gördüğüm için aradım, taradım, siz dahil diğer arkadaşlarımla bakanlık bünyesi içerisinde sağlık sigortasıyla bir çalışmasını, değerlendirmesini, kanun taslağını, etüdünü bulamadım. Eğer sizde böyle bir etüd varsa lütfen bana verir misiniz» dedim. Cevaben dediler ki;

«Biz sağlık sigortasına inanmıyorduk, onun için yoktur böyle bir çalışmamız.» Bir defa daha tekrar ettim, zabıtlarda var, «Biz inanmıyoruz, onun için yoktur» dediler, «o halde o günkü hükümet sizi nasıl bakan yaptı» dedim. Bu sorunun cevabını verin.

Olayları tartışırken ideolojik gözlükle, dogmatik yaklaşımlarla giderek meseleyi çözemeyiz, gerçekçi olalım. Nasıl çözeriz; herkesi adil şartlar içinde değerlendirecek bir sistemle çözebiliriz. Bunun sistemi, tüketici bazındakini ifade ettim, bu sağlık sigortasıdır, biz çalıştık, altyapımızı hazırladık, yakında tartışmaya açacağız. Tabii bu konuda başta Anamuhalefet Partimiz olmak üzere muhalefetin de görüşlerini alacağız.

Sayın İnönü, sonra aynı arkadaşlarımızdan bir cevabi metin aldım, o metin kendi görüşleriyle tezat teşkil ediyordu. «Cumhuriyet Halk Partisinin —SHP devamı olarak gözüktüyor— kurultay kararlarında biran önce sağlık sigortasına geçilmesi» yazılı. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu dedim kendi kendime. Gerçekçi bazlara oturarak konuyu götürebilmemiz lâzım. Yani, birisi inanacak, birisi inanmayacak. Tabii bu benim meselem değil, Anamuhalefet Partisine mensup bir arkadaşımın partisiyle ilişkisidir. Şunu tespit için söyledim, aslında arkadaşım burada olmadığı için konuşmamam lâzım, çünkü cevap hakkı doğar, ama şunu tespit için söyledim; bir yerde geliyoruz diyoruz ki, ilaç fiyatları artmasın. Ben Sağlık Bakanlığım bakan olduğumdan birkaç gün sonra Sayın Mekin Hocamız da bi-

liyor beni ziyarete geldiler ilaç üreticilerinin temsilcileri, dediler ki, «Sayın Bakanım tebrik ederiz, kutlarız» tam kalkarken «Biz birkaç aydır zam almıyoruz, bize ne zaman zam vereceksiniz.»

Ben daha yeni bakan olmuştum, sistemi görmemiz lâzım, nedir ne değildir; «Bunu niye bakanlık tespit ediyor» dedim. Açık konuşalım, Bakanlığın tespit edebilmesi için piyasa şartlarını oluşturabilmesi için elinde bir argümanı, bir aleti olması lâzım; o da bana göre şudur; —yanlış düşünüyorsam söyleyin— Bakanlığın ilaç fabrikası olması lâzım ki o fabrikada üretilen ilaçlara fiyat versin ve piyasayı o şekilde kontrol etsin.

Şimdi bizim önümüze gelen ilacın fiyatını biz çoktur diye vermediğimiz takdirde —sıkıntılarımızdan bahsediyoruz— bu ilaç piyasaya çıkmazsa, ondan sonra denecek ki, ilaç piyasadan kayboldu. İlaç yok. Bir tarafta ilaç kıtlığı, hastalar ilaç bulamıyor. Dışarıdan ithal edin; dışardaki fiyat Türkiye'deki fiyattan daha düşük değil, elimde göstergeler var. Nasıl yapacağız, bu konuda görüş üretin dedim.

Bakan olduktan sonra değerli temsilcilerimizin hepsiyle toplantı yaptım, dedim ki; «Aslında bu meseleyi çözebilde şansına sahip sizlerdiniz, bir araya getirin birleştirin.»

«Efendim, o kadar zor ki, anlaşıyoruz. Denemelerimiz var, ama başarılı olamadık...»

İlaç sanayii pahalı bir sanayi, ucuz bir sanayi değil, ciddi yatırımlar ister, ciddi ekip ister, uzun araştırma ister, yıllar süren araştırmalar yapılıyor, ama bu şartları taşıyacak politikalar oluşturulmamış.

Sayın Bakanımız burada, bir tek SSK'nın kamu kuruluşları içerisinde ilaç üreten bir fabrikası var, belli ölçüler içinde kendisi buradan temin ediyor, ama Sağlık Bakanlığı'nın, sosyal güvence altında olması lâzım gelen insanlara hizmet verebilecek bir yapısı yok. Bu doğrudur, yanlıştır, değil. Peki biz buraya nereden geldik, tek parti devrinden, çok parti devrinden, Demokrat Parti, Adalet Partisi devrinden, Cumhuriyet Halk Partisi devrinden ve koalisyonlar devrinden geldik. Niye diğerlerinde çözülmedi? Demekki çözümü zor. Eğer çözümü çok kolay olsaydı, bunu oralarda çözer gelirdik.

Şimdi, biz bu konuda oldukça önemli çalışmalar yaptık, müsaadenizle biraz onlardan bahsetmek istiyorum. Nedir önemli çalışma; 1970-1980 arasında uygulanan politikalar ilaç üreticilerini başka alanlara kaydırması; devletin tek kontrol ettiği sanayi dalı ilaç sanayiidir. Üretim faaliyetinin içinde bulunmadığı halde üretimin sonucunu kontrol eden tek sektör ola-

rak ilacı görüyoruz. Kontrol doğru veya yanlış yapılmış; bu sektörden kaçma var; otelciliğe veya başka alanlara kaçılmış ve ilaç sanayiinde darboğaz gelmiş çatmış. Çözümü için belli şartları var, dış girdileri farklı, yerli sanayimiz teşvik edilmemiş. Anavatan iktidari 1984 yılında geldiğinde bir kararname çıkarmış, 1984 Kararnamesi. İlaç konusunda alınabilecek bütün tedbirleri o günkü yapı içerisinde almış, ama kararnameyi benim bakan arkadaşlarım dahil kademeli uygulayarak gelmişler, çünkü hassas bir konu. Hiçbirinin hakkına zarar getirmeden çözüm bulunması lâzım. Nedir o? İlaç üreten diyor ki, ben bunu şuna üretiyorum, maliyetim bu, fiyatımın bu olması lâzım, şu kârı almam lâzım, alamazsa ilaç piyasadan çekiliyor.

Dağıtıcı olarak, ilacı halka ulaştırıcı olarak sizlerin belli bir kâr haddiniz var, onu almadığınız takdirde eczaneyi kapatırsınız, bu çalışmaya devam edemezsiniz, çünkü giren ile çıkan arasındaki fark kârınızı oluşturacak, zarar oluyorsa bunu nasıl yapacaksınız.

Öbür tarafta sağlık sigortası da gelmediği için halkı koruyucu tedbirler nasıl alınacak, o da alınmamış. Ne yapılmış, dengeleme yapılmış belli bazlar içinde.

Tabii bu çalışmalarımız devam ediyor, devam edecek de, ama mesele şu; biz Hükümet olarak veya bakanlık olarak, bugün ben varım, yarın bir başka arkadaşım olur veya muhalefetten bir arkadaşımız oturur; aynı problemlerle karşılaşacaklar. Dengeli olmak durumundayız. Biz buradaki üç unsurdan; üretenin, dağıtanın ve tüketenin hakkını korumak zorundayız. Bu hakkın korunmasında da alınabilecek acil kararların alınması lâzım. Bizim Hükümetimiz bu kararları almıştır.

Benden önceki arkadaşlarım bu kararnameyi belli ölçüler içerisinde uygulamışlar, aylık seyyanen yüzde 5-10 zamlarla gitmiş yaklaşık enflasyon göstergelerine göre geçmiş yıllarda ilaçlar fiyat almış.

Benim dönemimde, enflasyon göstergelerinin altında bir fiyat artışı sağladık. Bu seneki fiyat artışımız, ocak ayında seyyanen bütün ilaçlara yüzde 5, şubat ayında seyyanen bütün ilaçlara yüzde 5, ondan sonra mayıs ayında ortalama yüzde 10, eylülde ortalama yüzde 8.9. 1990 ocak ayı sonuna kadar da zam yok.

Vatandaş şunu söylüyordu, toplam ortalama zam yüzde 29,9 yüzde 30 da değildir. Aslında bu rakamı farklı şekilde yorumlayarak daha aşağı çekmek de mümkün, ama şimdi politika yapmayacağım. (Alkışlar!) («Politika yap bari» sesleri, gülüşmeler)

Gerçeklerden bahsediyorum.

Bir şey getirdik, benim şahsım ya da bakan olarak, benden sonra da hangi arkadaşım bakan olursa, hükümet olarak yapıyı şöyle görmemiz lâzım; piyasada bizim önümüze gelen firmaların taleplerini karşılayabilmem için benim bunları rekabete sokmam lâzım. Serbest pazar ekonomisinin temel prensibi rekabettir. Rekabet, aynı türden aynı fonksiyonu görecektir ilaçtan en az iki tane olması lâzım piyasada. Tek olursa, tekel olursa istediği fiyatı vermek zorundasınız. Aksi takdirde piyasada o ilacı bulamazsınız. O halde, rekabet şartlarını arttıracaksınız. Bizim görevimiz şu anda rekabet şartlarını arttırmaktan ibarettir. Bunu arttırıyoruz.

Bu arada da GMP, kaidesini uygulayan en iyi ülkeler arasındayız ve bundan dolayı da ilaç ihracatımız artıyor Başta Sovyetler Birliği olmak üzere doğu bloku ülkelere, hatta Federal Almanya'ya Amerika'ya kadar ilaç satışı söz konusudur. Bu nereden ileri geliyor; bir sürü sebep var, bunları teker teker saymak istemiyorum, ama içinde bulunduğumuz şartları iyi değerlendirmemiz lâzım.

Ben geçenlerde Rusya'ya gittim, doğal gaz anlaşmasına bağlı bir ilaç satış potansiyelimiz vardı. Firma temsilcileriyle görüştüğümüzde dediler ki, 5-10 milyon dolarlık ilaç potansiyelimiz var, bunu kullanabilir miyiz, siz de bizimle gelir misiniz, biz gitmek istiyoruz, ama bir bakan olmayınca bu meseleyi çözemiyoruz. Sizden önceki iki bakan arkadaşımız da davetliydi, ama bir türlü gerçekleştirilemedi.» Mesele sizin meselenizi çözmek, mesele ülke meselesini çözmek, memnuniyetle, çünkü döviz gelecek. Gittik 5-10 milyon dolarlık potansiyeli 95 milyon dolar olarak bağladık. Şimdi Sovyet Sağlık Bakan Yardımcısı ülkemizde, orada da yaptığımız temaslarda gördüğümüz olay şuydu; Sovyetlerin 2 milyar dolar ilaç dış alımına ihtiyaçları var, öyle biliyorduk. Dün akşam Sağlık Bakan Yardımcısının ifadesinde 5 milyar Ruble, 10 milyar dolarlık ihtiyaçlarının olduğunu, ama kendi ekonomik yapıları içerisinde bunun ne kadarını karşılayacaklarını düşündüklerini, tamamını karşılayacak ekonomik potansiyelleri şu anda yok, ama potansiyel bu. Demekki bizim orada büyük payımız var.

İlaç firmalarına, siz oraya gidin, ilacı ihraç edin, Türkiye'de de fiyatları aşağıya çekin dedim. Yüzüme baktılar şimdi, tabii herkes kâr etmek ister, bunu normal görmek lâzım, sizde kâr edeceksiniz o da edecek, vatandaş da kâr edecek. Nasrettin Hoca gibi, onlar da haklı, siz de haklısınız, vatandaş da haklı. Peki ben ne olacağım, haksız ben miyim burada ya da Sağlık Bakanlığı mı? Elindeki argümanları bu, ortaya koyduk, bu

argümanlar çerçevesinde bu meseleyi çözeceğiz. O halde, akılcı ve gerçekçi olalım diyorum. Bu gerçekçi yapıdan hareket edersek bazı meseleleri çözmeye şansına sahip oluruz.

Bizim aldığımız tedbirler sayesinde bakın 1983 yılında 12 milyon dolar ihracatımız, 1989'un ilk 11 ayında 135,5 milyon dolara ulaşmış, yani 12 milyon dolardan 135 milyon dolara çıkmış. Benim burada gördüğüm potansiyel 500 milyon dolardır gerçekleştirebilirsek, ilaç dış satımı olarak, Turizmle yarış edebilecek bir sanayi oluşmuş, ama bunu iyi değerlendirmemiz lâzımdır.

1977-1983 arasında 12 bin ton olan hammadde üretimi, 1984-88 arasında 31 bin tona yükselmiş alınan tedbirlerle, 1983 yılında 31 çeşit hammadde üretilirken, 1989 yılında bu üretim sayısı 142 çeşide yükselmiş, çeşitlenme devam ediyor, ne kadar çeşitlenirse alternatif imkânlarımız o kadar artacaktır.

Şimdi çok tartışıldığı için elimdeki rakamları veriyorum, 1985 yılında ilaç artış oranı yüzde 65, firmaların genel kâr oranı yüzde 5,90, 1986 yılındaki fiyat artış oranı yüzde 48, genel kâr oranları sektör bazında yüzde 6, 1987'de fiyat artış oranı yüzde 69, kâr oranları sektör bazında ilaç sanayiinde yüzde 7, 1988'de ilaç fiyatlarındaki artış oranı yüzde 71, kâr oranı 2,83. Bu senenin ilaç artış oranını ifade ettim, kâr oranları bilançolarını kapattıklarında ortaya çıkacak, o konuda malumat verme şansına sahip değilim.

Bizim yaptığımız uygulamayla kısaca özelliklerini arzetmek istiyorum. Daha önce seyyanen yüzde 5 zam yapılıyor, vatandaşlar çok şikâyet ettiler, bir etiket kaldırıyoruz onun altından başka bir etiket çıkar, bu nasıl oluyor; yani haklı mı, haksız mı kontrol etme şansımız da yok. Bunu nasıl çözebiliriz diye belli sistemler var, tabii şu anda da böyle bir durum yok, ama o sistem Türkiye için pahalı bir sistem, şu an için gerçekleştirme şansımız yok, ama inşallah önümüzdeki yıllarda gerçekleştireceğiz, tek bir merkezden fiyat kontrolü etme, tıpkı altın borsası gibi, döviz borsası gibi, borsayı bu sektörü tam sisteme geçirdiğimizde kontrol sistemini oluşturabileceğiz.

Bizim en son verdiğimiz fiyatda, piyasada sirküle eden 3155 ilaçtan 2102 adedi fiyat talebinde bulunmuş, bunlardan 1053 kalemi ise fiyat talebinde bulunmamış, yani piyasadaki ilaçlardan yüzde 66,6 sı fiyat artışında bulunmuş, yüzde 30,4'ü de bulunmamış; yüzde 8,9'luk en son yaptığımız fiyat ayarlamasında, daha önce bakanlık şunu şöyle, bunu böyle yapın derken, sektöre kendi içinde kendini otokontrol etmek suretiyle siz

ayarlayın, bu iş bizim dışımızda çözün dedik ve belli bir rahatlık içinde çözülecek, ama problemler var. Buna rağmen belli bazı ilaçlarla ilgili farklılıklar da yok değil. Bu fark nereden geliyor diyeceksiniz? Basınımızda çıkmaya başladı, bazı ilaçların fiyatları ilk defa bu dönemde düşmeye başladı. Rekabet şansını arttırdıkça bu ilaç fiyatları düşecek. Farklı yapılar var, fiyatlar da düşecek, ama bütün bunlara rağmen belirli özellikleri ve taşınması dolayısıyla bu meseleyi kısa dönemde çözebilmenin mümkün olmadığını ifade etmek isterim. Biraz zamana ihtiyacımız var.

Diğer bir mesele, yasal olmayan eczane, yada kaçak; şimdi bu konuda muvazaalı, iş yapıyor, muhtelif çaplarda iş yapıyor, yasal prosedürü içerisinde gelmiş, ama kendisi işletmiyor. Açık söyleyeyim, bu konuda başkanlığımız elinden gelen hassasiyeti gösteriyor, ama olayın bir de diğer tarafı var, sizleri de ilgilendiren tarafı var orada sıkıntımız var. Birlikte tam hareket edemiyoruz, onu söyleyeyim kimin hakkı ise açsın, biz ondan yanayız haksız hiç kimse bir iş yapmasın, yasal düzenleme böyle ise böyle olmak lâzım. Yani burada konuşulan gibi, ama iş belli lokale indiği zaman filanın arkası çıkıyor bu muvazaalı işi yapan, adli raporun düzenlenmesinde sıkıntı çıkıyor. Peki biz ne yapacağız; bir bakıyorsunuz bir görüş muvazaalı, öbür görüş muvazaalı değil; hayır efendim, işinin başında. Şimdi biz bunu kontrol edebilmek için yeni bir sistem bulmamız lâzım, yani gerçekten bu sistemi bir daha tartışmamamız lâzım. Tartışmayacağımız yapıyı oluşturabilmemiz lâzım. Bu konuda ben sizlerden destek bekliyorum. Onu da düşünün. (Gürültüler)

Tabii bunu konuşuyoruz, yani biz meselenin çözümünden yanayız.

Diğer bir meselemiz de, genel olarak Türkiye'nin sağlık açısından, altyapısını iyi oluşturmak lâzım ve bir bütündür, yani siz olmadan hastane olmadan, hekim olmadan, sağlık personeli olmadan bu mesele çözülmez. Potansiyeli getirecek, oradan bu bu tarafa akışı sağlayacak olan diğer unsurlardır, ama siz tabii tek başınıza burada belli boyutta alırsanız, denetlenmeden götürürsek meseleyi çözemeyiz.

Diyoruz ki, ilaç fiyatları yüksek. Fiyatı nasıl ayarlayacağız, diyelim ki düşük verdik, ilaç piyasada yok, firma üretmedi, sizin kâr haddiniz aşağı düşürülürse çalışır mısınız? Çalışmazsınız. Yapıyı iyi değerlendirmemiz lâzım, şu anda satış üzerinden kâr oranınız yüzde 20, alıştan satıştan, alıştan ayrı, satıştan yüzde 25, alıştan yüzde 20. (Gürültüler)

Efendim, işte ilaç üreticilerinin kâr oranlarını da ifade ettim, bana verilen rakamlar bunlar, bunun aksi varsa, bir tespitiniz varsa bana getirin, yani resmi rakamları ifade ettim. Varsa bana getirin değerlendirelim,

nereden kaynaklandığına bakalım. Ama huzurunuzda şunu söyleyeyim; biz olaylara yaklaşırken dengeli, adil bir yaklaşım içinde olmak durumundayız. Sizin bazı meseleleriniz var, benden sonra konuşacak arkadaşlarımız var, özellikle bir not aldım konuşmaya başlamadan, Ana Muhalefet Partisinin Sayın Liderinin bir yere gitmesi sözkonusu, hem ona söz hakkı verebilmek, hem de benim Rus heyetiyle olan çalışmalarına iştirak edebilmem için kısa keseceğim, ama sizlerle ben tekrar gelerek konuşacağım, çünkü bu meseleyi biz birlikte çözebilir, birlikte aşarız.

Bu vesileyle hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

Sayın Sadi Subaşı, buyurunuz efendim.

Ecz. Sadi SUBAŞI (Samsun Eczacı Odası) — Sayın Başkan, Sayın Sayın Divan, Sayın Genel Başkan, Merkez Heyetinin değerli üyeleri, ön sıralara geçiyorum, sayın parlamenterim yerini değiştirmiş, sevgili meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Ancak, Sayın Divanımızın hoşgörüsüne, sizlerin sabrına sığınarak, aslında faaliyet programıyla bağlantılı olacağına inandığım bir girişle söze girmek istiyorum. Bunu yapmadan söze başlamam mümkün değil. Tüm delegasyonu dünkü sabır, dünkü olgunluk ve kendilerine yakışan kültür seviyesindeki davranışları için kutlamak istiyorum. Bir ülkenin Sağlık Bakanı, bir mesleğin sorunlarının görüşüldüğü bir kongreye gelecek ve o mesleğin sorunlarının tümünden bihaber, bir sürü yanlışlıklar yapacak ve o mesleğin çıkarlarıyla çatışan, o mesleğin öneriler getirdiği bir konunun sahiplerinin burada savunuculuğunu yapacak ve ondan sonra da diyecek ki benim çok işim var, hemen çıkıp gideceğim; golü kalemize atacak ve bizi tek kale maç yapmak zorunda bırakıp gidecek. Ben kendimi —terbiyem müsaade etmedi— zorladım cevap vermemek için, tüm delegasyon da buna sabır gösterdiler, kendilerini kutlamak istiyorum, ama izin verirseniz, kendi adıma, eğer katılırsanız sizler adına Sayın Bakanımızı bu yaptığı saygısızlık dolayısıyla şiddetle kınamak istiyorum. (Alkışlar)

Aslında Sayın Bakanımızın ve düşünceleri kendileri adına çok büyük bir talihsizlik olmuştur, sanmıyorum ki yetkili ve ilgililer de bunu böyle değerlendirecektir.

Tabii konuya böyle girince bakanımızın dün bir iki yanlışlığını açıklamak zorundayım. Henüz kâr marjımızı dahi tam olarak anlayamamış bir bakan kalkıyor ilaç sanayicinin ilaç fiyatları konusundaki sıkıntılarını savunuyor ve diyor ki, ilaç fiyatları arttıkça, zam oranı yükseldikçe kâr oranları yüzde 2'lere kadar düştü; neredeyse acıyorlar. Şimdi biz zaten demiyoruz ki ilaç sanayicisi zarar etsin. İlaç sanayicisinin karşısında da değiliz.

Biz Türk olarak bu memleketin kuruluşlarının kâr etmesi, büyümesi, hele de sanayi kuruluşlarının dışa açılması bizi her zaman gururlandırır, her zaman bunun teşvikçisi olmaya devam edeceğiz, ama burada bir yanlışlık varsa ve bu yanlışlığı düzeltmek durumunda olan kişiler buna bigane kalıyorlarsa, bizim bunu uyarmak da görevimiz olsa gerek .Bunun yeri de bu kongredir.

Sayın Bakan, dün bu açıklamaları tek taraflı yaparken bir şey daha söylediler; serbest piyasa ekonomisiyle ilaçların bazılarının ucuzladığı. Aslında bu söylevleri bile burada bir şeyi kanıtladı. Biz diyoruz ki, ilaç fiyatları belirli noktalarda denetim altında tutulmazsa, bu işin zaptı rapta alınması mümkün değil. Aslında Proksasilin grubunda olan ilaç fiyat indirmesi, bundan önceki dönemlerde Rifamisin grubuna ait veya Bactrim gruplarına ait ilaçların nasıl birdenbire fiyat değiştirdiyse bu da aynı benzerliktedir, yalnız orada devlet kontrolü söz konusuydu, onun sonucuydu, burada ise bir yerli firmanın aynı ilaç hammaddesini daha düşük fiyatla fiyat tespit edip bildirmesi sonucunda olmuştur ve diğer yabancı şirket de hemen akabinde ilacını yarıya yakın bir fiyata indirmiştir.

Sayın Bakana burada soracaktık, aslında bakanlık yetkililerinin burada olmasını isterdik, yanılıyorsak desinler ki, arkadaşlar siz yanılıyorsunuz, demogoji yapıyorsunuz, nedeni şudur; ama bunun cevabını verecek kişiler bugün burada yoklar. Ama biz yine de buradan söylemek durumundayız. Bu ilacın fiyatı düştüğü anda tahminen altı ay kadar bu ilaç o yüksek fiyattan satıldı, yani bu firmaların beyan usulüyle fiyat almalarının getirdiği sakıncadan doğmuştur. Bu süre zarfında o ilaçları o yüksek fiyatı ödeyen vatandaşımın parasını kim iade edecek? O sürelerde kamu kuruluşlarının ödedikleri yüksek meblağdaki paraları kim iade edecek? Bu yanlışlığın cevabını acaba o sayın Bakanım verebilecek mi? Biz işte bunları hatırlatmak istiyoruz, ama sayın Bakan şunu diyebilirdi; evet bir şeyler söylemek istiyorsunuz, gelin iddialarınızı ortaya koyalım, ülke çıkarları için bunu tartışalım; tamam açığız, eğer yanlışsak geri çekilelim, yoksa biz hiçbir zaman ilaç pahalıdır, ilaç şöyle olmalıdır iddiasında değiliz, alternatiflerini de öneriyoruz, ama bir kesim eğer buna tamamen kapılarını kapıyorsa, orada durmak lâzım. Ben ilaç sanayicisine, özellikle yabancı tekelere de çok kızmıyorum. Bugün ülkemizde ilaç ihracatı konusunda aynı şeyleri deniyor zannediyorum, herhangi bir üretim yaptığınızda o malı pazarlamak önemlidir. Pazarlamayı yapabilmek için de tüm kuralları kullanırsınız, dolayısıyla yabancı tekelin bu ülkede ilaç satmak için birtakım yolları denemeleri kendi açılarından haklı olabilir, ama biz ülkemize en az girdilerle, en az tüketim yollarıyla halkımızın da en çok yararlanma ola-

naklarını sağlamak durumundayız. Bunun görevi de bu ülkeyi idare edenlerindir, dolayısıyla Sağlık Bakanlığı'nındır. İşte bizim müdahalemiz burada başlıyor.

Ben bu konuda çok şey söylemek istemiyorum, çünkü bu konuda çok yazışması olan, bülteni olan ve açık oturumlarının sonuçlarını ilgililere ulaştıran bir odanın temsilcisiyim, daha fazla detayına girmiyorum, ama dün Sayın Bakanın düştüğü şanssız durumu burada belirtmek istedim.

İlaç konusunda söylenecek çok söz var. Sayın Çalışma Bakanımız dün belirlediler, zannediyorum 1988 verileriydi, sosyal güvenlik kurumlarından sadece ikisinin ödentilerinin 450 milyarı aştığını söylediler, sanıyorum ki bu 1989 hesaplarına göre gerçi trilyona ulaşacak, olan bir ilaç sarfının sözkonusu olduğu yerde bu konunun herkes tarafından dürüstçe tartışmasında yarar var. Çünkü, bu paralar bu milletin cebinden çıkıyor. Eğer kalkınma sürecinde olan bir ülkedeyseniz, bunun hesabını iyi yapmak durumdayız.

TEB ile ilgili bazı tespitlerimi söylemek istiyorum ve arkasından da sayın parlamenterlerimize biraz dokunmak istiyorum. Tabii bunlar faaliyet programı içerisinde değil diyeceksiniz, eğer faaliyet programında bazı eksiklikler tespit etmişsek, bu eksikliklerin dayandığı icra organının görev yapmamasından kaynaklanmaktadır, dolayısıyla bağlantısı vardır.

Geçtiğimiz dönemleri hatırlayarak TEB'in bugünkü yapıya ulaşmasını takdirle izlememek mümkün değil. Özellikle Ankara'ya naklinden sonra yapılaşmada başlayan gelişme ve bugün altyapısını tamamlamış Türkiye' de Odalar Birliğinden sonra en yüksek ekonomik güce ulaşmış, hatta teknik yönden de kendisini onların önüne geçirmiş bir kuruluşu bugüne getirdikleri için bundan önceki TEB Yönetim Kurullarını ve şimdi görevini bitirmek durumunda olan Merkez Heyetini kutlamak istiyorum. Ancak, bu kadar büyük güce ulaşmış bir kuruluşun kongresinin bu kadar cılız geçmesi de zannediyorum ki, bu büyüklükle bağdaşmamaktadır. Şöyle bakıyorum, hiçbir basın mensubu dün de yoktu, bugün de yok. Parlamenterler mazeret beyan ediyorlar, Odalar Birliğinin kongresinde o meslekle ilgili tüm parlamenterler başından sonuna kadar sıra sıra otururlar, bakanı da gelir, gerekirse Başbakanı da gelir. Eğer biz bu kadar büyük bir ekonomik güce ulaşmışsak, bunu değerlendiremiyorsak çok özür dilerim, ama bu Merkez Heyetimizin bir eksikliğidir. Yararlarını söylerken eksikliklerini söylemek lâzım ki, bundan sonra gelecek yönetim kurulları bu eksiklikleri giderebilsinler.

Biz büyük özverilerle Bağ-Kur kesintilerini Merkez Heyetimize tahsis ettik, bu bizim ve arkadaşlarımızın alınteri, bunları verirken şunun he-

sabını yaptık; Merkez Heyeti güçlenecek, ulaşamadığı bazı konuları da ekonomik baskılarla halledecek; kasada duran paranın bize yararı yok, eğer o paraları bugünkü kongreye bu kişileri getirmek için bu basın mensuplarını buraya getirmek için kullanamıyorsak, o paraların geriye, bizlere iade edilmesi lâzım diyorum.

Sayın parlamenterlerimize serzenişte bulunmak istiyorum, ama tek kale yine maç yapıyoruz, üstelik kongrelerimize en sadık gelen bir arkadaşımız buna hedef duruma düştü, onun için kendilerine direkt olarak bunu söylemeden tüm meslektaşlarımız adına ilettiğimi belirtmek istiyorum.

T.E.B.'in bize gönderdiği program parlamenterlerimize de çok önceden gönderildi. O nedenle, benim bugün dış seyahatim vardı, toplantım vardı, bunum vardı mazeretini ben burada kabul edemiyorum, çünkü eğer arkadaşımız önce eczacıysa bu kongre onlar için birinci planda gelmeliydi, çünkü bu sorunlar burada görüşülecek, bizim adımıza sorunları o arkadaşlarımız çözeceklerdi; ama, bakıyorum bir arkadaşımızın dışında hiçbir parlamenter yok, İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü yetkilileri zannediyorum yok, Sağlık Bakanı zaten dün mazeretini belirtti gitti yok, peki biz burada her zamanki gibi tek kale maç yapacağız. Sonuç, havada kalacak.

Arkadaşlar, havada kalması mümkün değil, ben buradan meslektaşlarıma biraz ağır konuşacağım. Ya açıklasınlar, bir eczacı değiliz, parlamenteriz, partimizin programları ne diyorsa onu yapıyoruz, onun dışında bizi kabul etmeyin desinler tamam, biz bir kenara çekilelim; ama biraz sonra okuyacağım makaledeki sözleri söylüyorlarsa, bu söylediklerine sahip çıkmak durumundalar.

Ben bu konuda biraz acı konuşuyorum, aslında sözümün başında arkadaşlarımızı kutladım, biz eczacılar olarak bugüne kadar hep terbiye kuralları içinde, saygı kuralları içinde kaldık, ama bu ülkede bağırmanın, çağırmamanın, hakkını biraz yüksek sesle istemeyen insanların hakları verilmiyor. Biz işte bunu yapamıyoruz. Genel Merkezimiz de yapamıyor, oda bazında biz de yapamıyoruz, basında, televizyonda ve ülke çapında sorunlarımızı, hatta ülke sorunlarına sahip çıktığımızı dahi anlatamıyoruz. Düşünün, bir meslek kuruluşu, sonucunda kendisine yansıyacak kârlılığı olan bir konuda ülke çıkarlarını ön plana çıkararak dava savunuyor, çoğu kişi buna inanmıyor, biz bunu bile anlatamıyoruz. Bu zaafı gidermek zorundayız. Bir pazar günü basın organı sayfasını bize açıyor, değerlendiremiyoruz. Bu eksikleri yerinde söylemek zorundayız.

Parlamenterler konusunda ben her zaman yakınmışımdır, ama bu yakınmam geçtiğimiz aylarda üst düzeye çıktı ve belki etkisi olur diye bir

açık mektup yazdım, Sayın Postacı biliyorlar, Sayın Başkan izin verirse okumak istiyorum; bunları üst düzeyde duyurmak zorundayız, burası onun yeri, bilinmesi lâzım, en azından bir tepki gösterilmeliydi, o günden bugüne kadar bana hiçbir parlamentlerden olumlu veya olumsuz bir tepki gelmedi.

Sherton'da son yaptığımız İstanbul Kongresinde Sayın Balcılar bir konuşma yaptılar, o gün kongreye katılanlar hatırlar, bizi çok duygulandırdı, büyük vaatlerde bulundular. Kendisi oda başkanlığı yapmıştı, o nedenle bize çok ümit veriyordu ve konuşmasından sonra ben söz aldım, şu kısa cümleyi söyledim;

Sayın Eczacı Balcılar, tüm delegasyonun katılacağını sandığım şükranlarımızı sunuyorum. Burada biraz evvel verdiği vaatleri tüm camiamıza verilmiş bir söz kabul ediyorum ve bu sözlerin tutanaklara geçirilmesini istiyorum» dedim, o günkü tutanaklarda vardır.

Yine Sayın Balcılar, geçtiğimiz kongrenin sonunda bu kürsüden şunu söylediler; «Değerli meslektaşlarımız, biz eczacı parlamenterler milletvekilliğimizden önce eczacıyız diyoruz. Bununla da gurur duyuyoruz. Bu dönemde de eczacılık mesleğinin sorunlarının çözümüne yardımcı olmaya hazır olduğumuzu ifade ve taahhüt ediyoruz» diyor ve bu arkadaşımız üç dönemdir Türkiye de bir daha eczacılık camiasının şans sahibi olamayacağı bir mevkiye geldi, üç dönemdir Mecliste Sağlık Komisyonu Başkanlığını yapıyor, yani tüm yasalarımızın çıkarılacağı komisyonun başkanlığını yapıyor. Zamanında özel görüştüm, odalarla görüştük, Merkez Heyeti görüşmelerini yaptı, oradan ses yok, ama bu dönemde kanunu dahi bulunmayan bir Dişhekimleri Odası Kanunu aynı komisyondan çıktı, bir parlamenter Ercüment Konukman, —dişhekimi çalışmalarını takdir etmek lazım— dişhekimlerinin sorunlarını orada çözüyor ve o komisyonun başkanı bir eczacı, sanıyorum 6-7 tane meslektaşımız da o komisyonun üyesi, o komisyonda hâlâ 9167 ve 6643 sayılı kanunların bizi bugünkü sıkıntılara düşüren maddeleri gündeme alınmıyor ve kulaktan kulağa şunu duyuyoruz; efendim, Merkez Heyetiyle biz iyi çalışmıyoruz, diyalog kuramıyoruz, Merkez Heyeti bize ters düşüyor; doğru mudur yanlış mıdır onu da bilmiyorum, bu sözler geliyor.

Arkadaşlar, Merkez Heyetini biz seçeriz, kimi lâyıık görürsek bu kongre delegasyonu seçer ve o seçilen delegasyon bizi temsil eder. Mecliste parlamenter görevi yapan arkadaşlarımıza da bizim seçtiğimiz parlamenterlerimize geçtiğimiz son eczacı odası bülteninde de çıkan açık bir mektup yazdım, bunu okumak istiyorum, çünkü buna bir cevap gelmeliydi,

olumlu veya olumsuz, haksızsam haksızsın demeleri lazımdı. «TBMM'de parlamenter olarak görev yapan siz meslektaşlarım son bir kez daha hatırlatıyorum, yıllardır her kongrede, panelde, açık oturumda sesleniyorum, sorunlarımızı anlatıyoruz, çözüm önerileri getiriyoruz, fakat hepsi dönüp dolaşıp geliyor meslek yasalarımız olan 6643 ve 6197'ye takılıyor. Bunları yeniden düzenlemeye gücümüz yetmiyor.

Her dönem, TEB Mevzuatı komisyonu, bu yasaları günün şartlarına göre yeniden tasarılarını hazırlar, genel kuruldan geçirerek sonra Meclisten geçmesini bekler, bekler de bekler, güncelliğini yitirir, Meclisten ses çıkmaz.

Bu komisyonun başkanı olarak bu dönemde yenilerini hazırladığınızı belirterek sizlere sesleniyorum;

Sayın sevgili meslektaşlarımız, parlamenterler; belki camiamız sizleri şahsen tanımıyor, ama TBMM'de 19 kişi olduğunuzu biliyor ve de üç dönemdir bu yasaları hazırlamakla ve ündeme getirmekle yükümlüyü TBMM Sağlık Komisyonu Başkanlığını bir eczacı meslektaşımızın yaptığını, ayrıca komisyonda birçok meslektaşımızın bulunduğunu biliyoruz.

Sayın meslektaşlarım, sizleri oralara getiren mesleğinizle çevrenize sağladığınız güven ve itibardır. Bu millete karşı sorumluluklarımızı yerine getirirken, sizleri oralara kadar getiren mesleğinize de biraz zaman ayırırsınız. Hangi partiden olursanız olun, siz önce eczacısınız ve benim meslektaşlarımsınız. Sizlerden, mesleğimizin geleceği için bir şeyler istemek, beklemek benim ve bizlerin hakkıdır.

Yıllarca sorunlarımızın çözülmesini Mecliste çok sayıda eczacının girmesiyle eşdeğer gördük, bekledik ve bu işe talip olana hep destek verdik. Bugün azımsanmayacak sayıda parlamenterle Meclisteyiz, ama yine değişen bir şey yok. Oysa üç dönem önce meslektaşlarımızın Sağlık Komisyonu Başkanı olması bizi ne kadar da sevindirmiş ve onurlandırmıştı. Kendileri de seçildikten sonra ilk genel kurulumuzda ne kadar da sorunları bilen, eczacı gibi konuşmuş ve bizlere ümit vermişti.

Sayın eczacı parlamenterler, artık bunaldık,eziliyoruz, lütfen bu şansınızı iyi kullanınız. Bir kez daha Sağlık Komisyonunda bu kadar kalabalık ve şanslı olmayabiliriz. Sizlerden ulufe istemiyoruz, yasalarımızın güncel şartlara uydurulmasını sağlamanız yeter. Bunları yapabilirseniz camiamız sizlere minnettar kalacaktır ve adlarınız eczacılık tarihine geçecektir; ama, bu duyarsızlığınız devam ederse bilintiz ki, başta siz Sağlık Komisyonu Başkanı Sayın Mustafa Balcılar ve diğer parlamenter arkadaşlarımız;

camiamız sizi hiçbir zaman affetmeyecektir ve de bir zamanlar Sağlık Komisyonu Başkanı bile eczacıydı, yine hiçbir şey yapamadık diyeceklerdir.

Hepinize çalışmalarınızda başarılar diliyorum.» diye bitirmişim.

Arkadaşlar, parlamenterlerimizin kendisine gelmesi lazım, bize destek vermeleri lazım ki, eczacılık camiası sorunlarını önce orada çözsün, biz de tabanda destek verelim.

TEB ile ilgili bazı tespitlerimi değerlendirmek istiyorum. Bağ-Kur konusunu geçen gündeme de getirmiştik, konuştuk, bir iki somut noktayı koymak istiyorum, bu konunun tartışılması lazım.

Bir tehlikeden söz ediliyor, faaliyet programında bunu göremedim. deniyor ki, Bağ-Kur bir yapılanmaya gidiyor, eczacı kadrolaşmasına gidiyor ve 1990 yılı içerisinde muhtemelen eczacı kontrollerini, reçete kontrollerini uhdesinde toplayacak, Emekli Sandığı yapıyor, ben niye yapmayayım diye düşünebilir, geçiş devresini tamamladı çünkü, düşünebilir. Hatta daha öteye geçiyor, siz bünyenizde çalıştırdığınız bu konudaki meslektaşlarınızı yarın biz bunu üstümüze alırsak, çıkardığınızda tazminat vermek durumunda kalacaksınız, o tazminattan sizi kurtaralım, o kadroyu bize nakledin şeklindeki önerilerin dahi yapıldığını iyi biliyoruz. Tabii bu konu ne kadar doğrudur, onu da bilmiyorum, ama bu konu konuşulur hale geldiğine göre, görünen bir tehlike var demektir.

Geçen kongrelerde ısrarla söylediğim bir şey var, biz bu yüzden 2,5 ları verirken dedik ki, bu eczacının alınteridir, eczacının hakkı olan bir kazancıdır, bu kontrol görevi Bağ-Kur'undur, dolayısıyla 2.5'lerin bizden değil Bağ-Kur'dan kesilmesi lâzımdır. Ama, o günkü heyecan içerisinde katılıyorum Merkez Heyetine hem maddi, hem manevi bir güç vermiştir bu işin üstlenilmesi, alın aklıyla da altından kalkılmıştır, bu konuda da kutluyorum kendilerini; ama, tehlikeyi arkasından getirmiş. Şimdi Bağ-Kur eğer böyle bir yapılanma sonucunda ben yaparım derse arkasından da şunu diyecektir; siz bu hizmetinizi yüzde 2,5 karşılığında yapıyordunuz, bunu biz yaptığımıza göre biz uhdemize alıyoruz, sizin iskonto marjınız % 7,5 olmuştur ve arkasından diğer kurumların talepleri gelecektir. Bunu bir kongre öncesinde söyledim bu kürsüden, kimse sahip çıkmadı. Tehlikeli noktaya geldik, sonra da bilemiyorum, eğer yanılıyorsam arkadaşlarımız bir açıklama yaparlarsa memnun olurum.

TEB'in son döneminde iç bünyesindeki bir rahatsızlık, TEB'in bundan evvelki başarılı çalışmalarını bir nebze azaltmıştır. Bunu umuyoruz ki önümüzdeki devreye yansımadan Merkez Heyetinin faaliyetlerinin alıştığımız

aktiflikte devam etmesinde yarar var ve bu konuda da Merkez Heyeti çatısı çatılırken dikkat edilmesinden yanayız. Bu mesleğin çatısını odalar çatmaktadır. Odaların da bir yığın sorunu halledememiş, bölgesinde hiç sağılayacağına inanmıyoruz. Çünkü burası Türk eczacılarının senatosudur. Türk eczacılarının senatosunda da mesleğinde kendini kanıtlamış bizlere örnek olabilecek, fikirler geliştirebilecek arkadaşlarımızın o çatının içine girmesine burada dikkat edelim, hatırla gönülle birtakım sürtüşmelerle oraya yararı olmayacak bir kadroyu getirmekten kaçınalım diyorum.

Efendim, ben bir komisyonun başkanlığını yaptım, huzurunuzda da burada Denetleme Raporunu gördükten sonra komisyon üyelerini, kendi üyelerimi huzurunuzda kutlamak istiyorum. Çünkü, bizden başka hiçbir komisyon görev yapmamış. İki tane komisyon raporunun da sonradan alelacele yazıldığı anlaşılan, sadece öneriler ihtiva eden bir paketi var. Oysa bizim komisyonumuz 4 tane taslak hazırladı ve bugün huzurlarınıza gelen kitapçıkta yer aldı.

Biz görevimizi yaptık, ama bu kongrelerde 12 tane komisyon seçiyoruz, bu komisyonlar neden toplanmamıştır, niye toplanamamıştır, neden toplantıya çağırılmamışlardır. Merkez Heyeti bu konuda niye bu eksikliği duymuştur, bunun da açıklanması lazım. Eğer bu komisyonların yararına inanılmıyorsa, daha önce teklifler vardı, birleştirilebilir, azaltılabilir sayısı.

Bağ-Kur'dan sağladığımız büyük bir gelir var, yüzde 2,5'lerle büyük bir para biriktirdik, demin söylediğim görevler yapılamadı, bundan sonraki kongrelerde bunun mutlaka yapılmasını talep ediyorum, bu eksiklik giderilsin.

İkincisi, bu paranın yanında TEB kasasına giren çıkan olarak milyarları aşan paralar dönmektedir ve kasa durumuna baktığımızda, buna Yardım-laşma Sandığını da eklersek 2 milyarın üzerinde bir para var, ki dönen para çok daha büyük meblağda, bunun idaresi çok zordur, artık bu paranın idaresinin profesyonelce yapılması lazım. Bürokrasi kafasıyla biz bu parayı eğer elimizden kaçırırsak birtakım yanlışlıklarla, TEB bir daha böyle bir şansa sahip olamaz hele de Bağ-Kur reçeteleri elimizden alınırsa şans kapısı kanacaktır sürşarjda olduğu gibi. Onun için, yeni gelecek Merkez Heyetince, bu paranın son derece rantabl kullanılmasını, dikkatli harcanmasını ve yine Denetleme Kurulu raporundan izlediğimiz gibi biraz israfaya yönelik şeylerden kaçıp tasarrufa yönelinmesinde yarar olduğunu ısrarla söylemek istiyorum.

Yine bir söylenti, doğru mudur, yanlış mıdır bilmiyorum, böyle önemli konuların kararının burada alınması lazım. TEB'in mevcut binası yıkılarak yerine daha mükemmel bir bina yapılması düşünülüyormuş. Tabii gönlümüz ister, ama bu binanın alımı çok kısa süre öncesine dayanıyor, bu konuda benim bazı serzenişlerim de olmuştur zamanında. Bu bina bize yeterlidir. Biz bu binayı yıkar, arkadan gelecek paralarla yenisini yapamazsak elimizdeki binadan da oluruz. Bir inşaat yapmak çok zor bir iş buenflasyon şartlarında. Eğer Bağ-Kur reçete kontrol işi bizden alınırsa zaten mevcut binamız bize yetmektedir. Bence o paralarla bina yapacağımıza, TEB'in Odalar Birliği seviyesinde güce ulaştırılmasındaki tüm olanakları kullanalım, helal olsun o paraların harcanmasına. Talebim budur, bu konuda herhalde bir açıklama yapılacaktır.

Denetleme Kurulundan aldığım hesaplarda bir iki şey var; sanıyorum o konular arkadaşlarımız tarafından dile getirilecektir, ben bu ana başlıklarla sözlerimi tamamlarken, tüm kongreden şunu talep ediyorum;

Bu kongreyi lâf olsun diye yapmıyoruz, insanlar düşündüklerini söylesinler, ama bir eksiğimiz var, sansasyonu yaratamıyoruz, sesimizi duyuramıyoruz, bunu burada yapabilelim, buraya görevlileri getirelim ve parlamenterleri getirelim, sesimizi duyuralım, gerekiyorsa paralı ilanlarla yapalım mademki bu güce ulaştık.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Subaşı'na çok teşekkür ediyorum.